
La despesa educativa dels ens locals mostra que l'educació és una de les prioritats dels ajuntaments

Juliol 2023

En aquest breu estadístic oferim les principals dades sobre la implicació pressupostària dels municipis de la província de Barcelona en l'àmbit de l'educació. En concret, dades i indicadors sobre el volum de despesa municipal en educació, la tipologia de serveis educatius on es fa la despesa i la procedència dels recursos.

A excepció del primer apartat, les dades pressupostàries corresponen a l'exercici 2019 i s'han obtingut mitjançant una enquesta a una mostra representativa de municipis de la província de Barcelona, sense incloure Barcelona ciutat. Aquesta enquesta s'ha fet en el marc de l'estudi *Despesa en educació dels municipis. Província de Barcelona, KSnet (2022)*, encarregat per la Diputació de Barcelona.

L'EVOLUCIÓ DE LA DESPESA EDUCATIVA DELS ENS LOCALS: UN COMPROMÍS A L'ALÇA

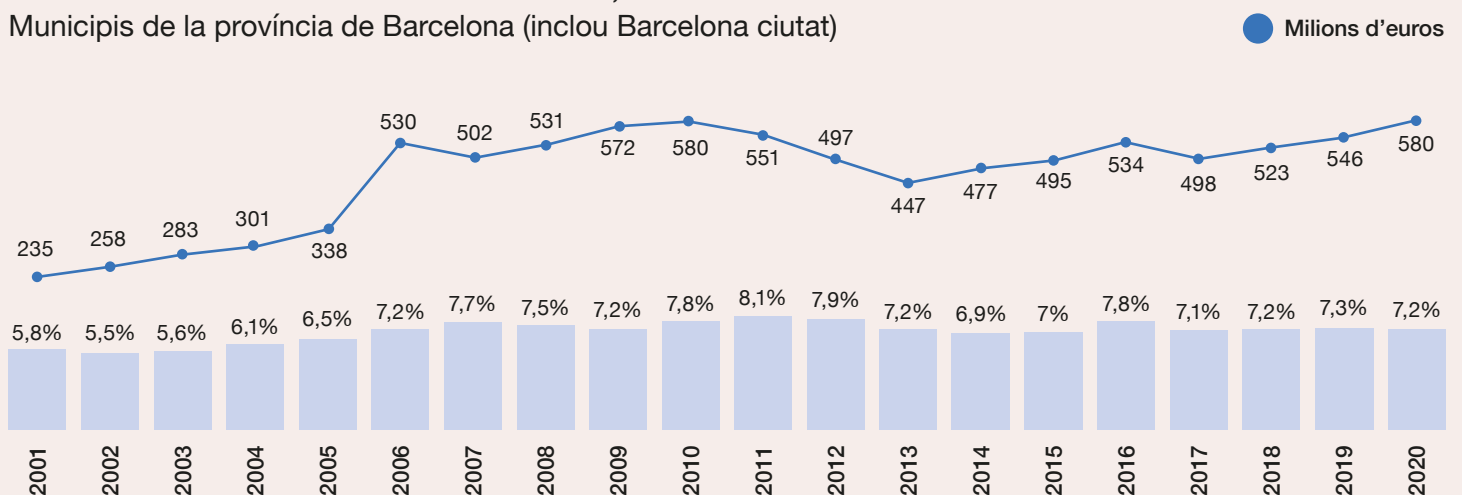
Les darreres dècades la implicació del món local en l'àmbit educatiu ha consolidat els ajuntaments com a actors indiscutibles del sistema educatiu. La seva aportació els ha situat en una posició de centralitat en el desplegament del dret a l'educació per a tothom i es pot visualitzar a partir dels nombrosos projectes i programes implementats en diferents àmbits de l'educació formal, la informal i la no formal. En aquest sentit, un dels indicadors que més clarament posa de manifest el creixent paper que juga l'educació en les polítiques municipals és la despesa que els ens locals destinen a les polítiques educatives.

Si analitzem les dades de l'esforç pressupostari en educació del conjunt de municipis de la província de Barcelona a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques, podem comprovar que el compromís dels municipis per l'educació ha estat una realitat al llarg de tots aquests anys. Una aposta que posa de manifest la implicació dels municipis en la prestació de serveis educatius i, com veurem, molt especialment, en l'àmbit de les escoles bressol.

La primera dada que hem de tenir present és que **els darrers vint anys els municipis de la província de Barcelona han destinat una mitjana de 461,46 milions d'euros a l'educació**. Ho han fet amb una evolució clarament a l'alça, amb una davallada entre els anys 2010 i 2013 causada per la crisi econòmica d'aquells anys i les restriccions pressupostàries que el món local va patir. **Una despesa que, de mitjana, representa el 7% del seu pressupost de despesa anual**. Una dada que, amb lleugeres oscil·lacions, mostra una tendència creixent, superant en algun exercici pressupostari la xifra del 8%.

EVOLUCIÓ DE LA DESPESA EDUCATIVA TOTAL I DEL PERCENTATGE DESTINAT A EDUCACIÓ SOBRE EL TOTAL DE DESPESA MUNICIPAL, 2001-2020

Municipis de la província de Barcelona (inclou Barcelona ciutat)

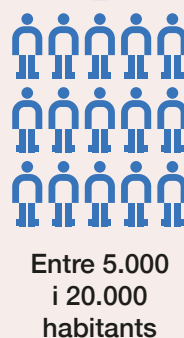
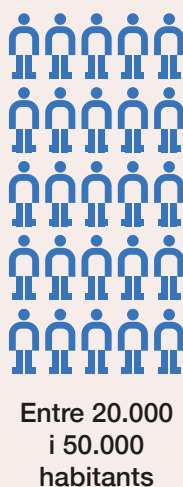
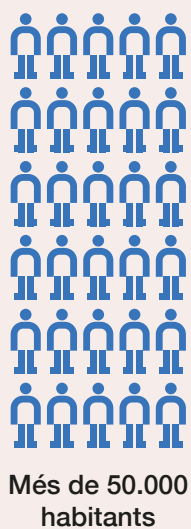
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques

**EL DESTÍ DE LA
DESPESA MUNICIPAL
EN EDUCACIÓ: EL
PAPER CENTRAL
DE LES ESCOLES
MUNICIPALS**

Prenent com a base d'anàlisi **la despesa en euros per habitant, la mitjana a la província de Barcelona és de 101,09 euros per habitant**. Aquesta mitjana varia notablement en funció de la mida del municipi. Així, als municipis de menys de 20.000 habitants la despesa mitjana és més elevada. Per contra, la despesa mitjana és menor als municipis de més de 20.000 habitants.

**DESPESA MITJANA PER HABITANT EN EDUCACIÓ DEL CONJUNT DE MUNICIPIS
DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA PER TRAMS DE POBLACIÓ, 2019**

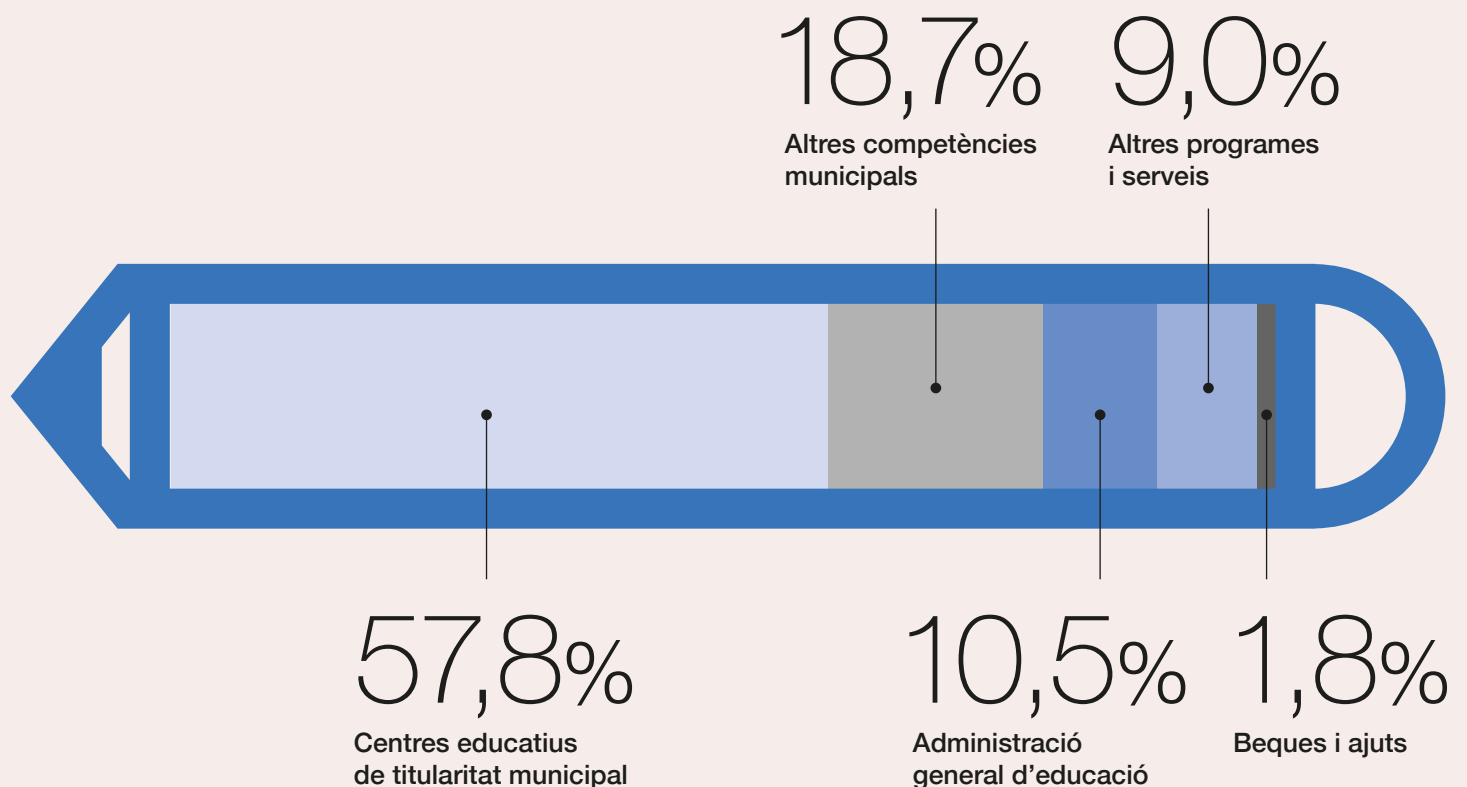
No inclou Barcelona ciutat

Mitjana

El principal destí de la despesa són els equipaments educatius. Si agrupem la despesa en els grans blocs de destí, veiem que **fins el 58% de la despesa dels municipis es destina als centres de titularitat municipal**, el segon bloc (19%) correspon a altres competències municipals (manteniment i creació d'escoles públiques no municipals d'educació infantil i primària, vigilància de l'escolaritat obligatòria, transport escolar...) mentre que es destina un 9% a altres programes i serveis (activitats extraescolars, casals i colònies, serveis d'atenció a la petita infància, convivència ciutadana, programes de reforç escolar, absentisme, prevenció de l'abandonament...).

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA EN EDUCACIÓ DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA PER GRANS BLOCS ALS QUALS VA DESTINADA, 2019

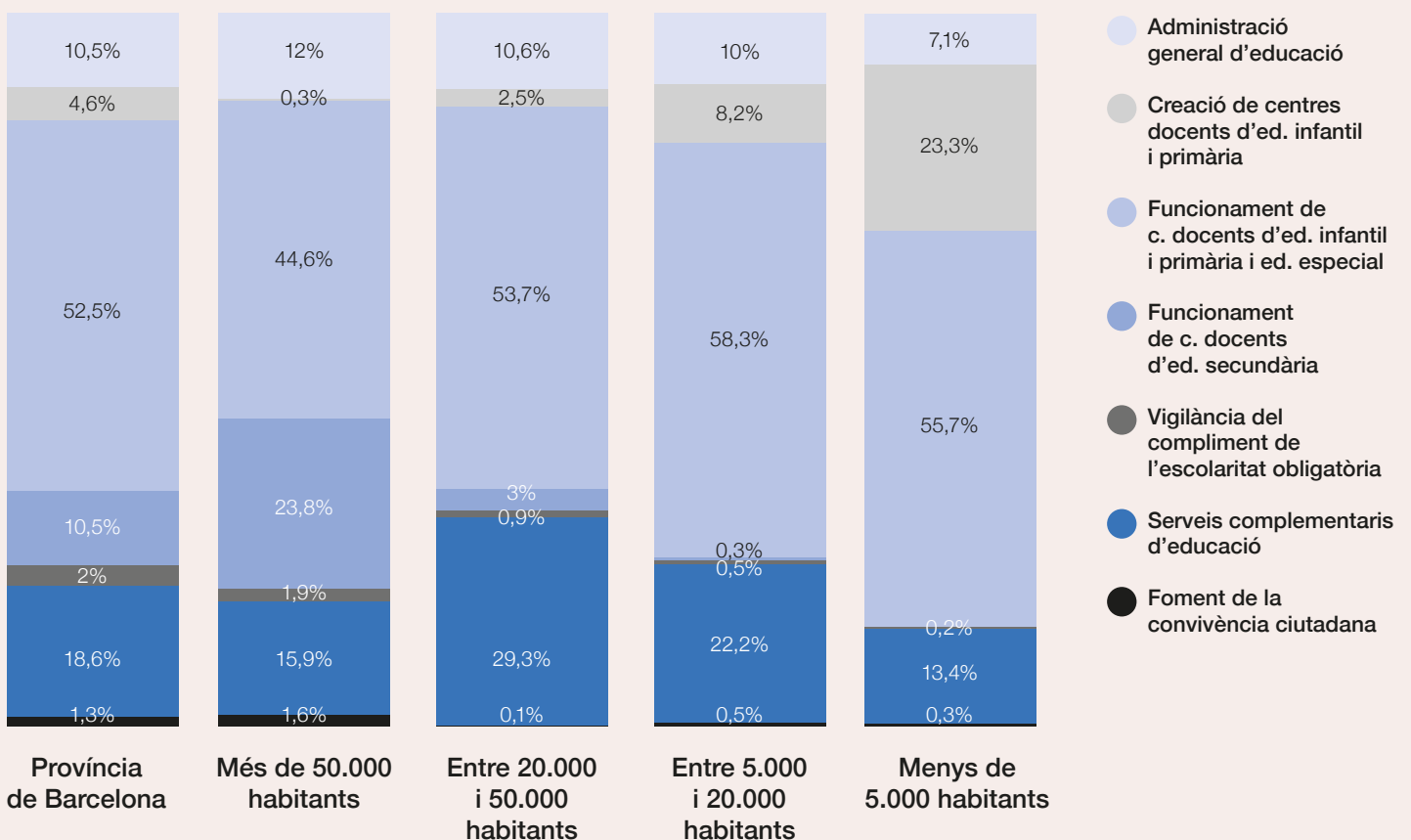
No inclou Barcelona ciutat

Si analitzem el pes de cada programa de despesa segons el tamany poblacional hi trobem algunes diferències destacades. Per exemple, la gran diferència en la despesa destinada al programa pressupostari *creació de centres docents d'educació infantil i primària*. Els municipis de menys de 5.000 habitants hi destinen quasi una quarta part del total de la seva despesa educativa (un 23,3%), mentre que és només el 0,3% en el cas dels municipis de més de 50.000 habitants. Per contra, podem veure que en el cas del programa funcionament de centres docents d'educació secundària, els municipis més grans hi destinen un 23,8% del seu pressupost de despesa educativa, mentre que aquest percentatge baixa fins el 0,2% als municipis més petits.

PES DELS DIFERENTS PROGRAMES DE DESPESA EN EDUCACIÓ DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA SEGONS TRAMS DE POBLACIÓ. % SOBRE EL TOTAL, 2019

No inclou Barcelona ciutat

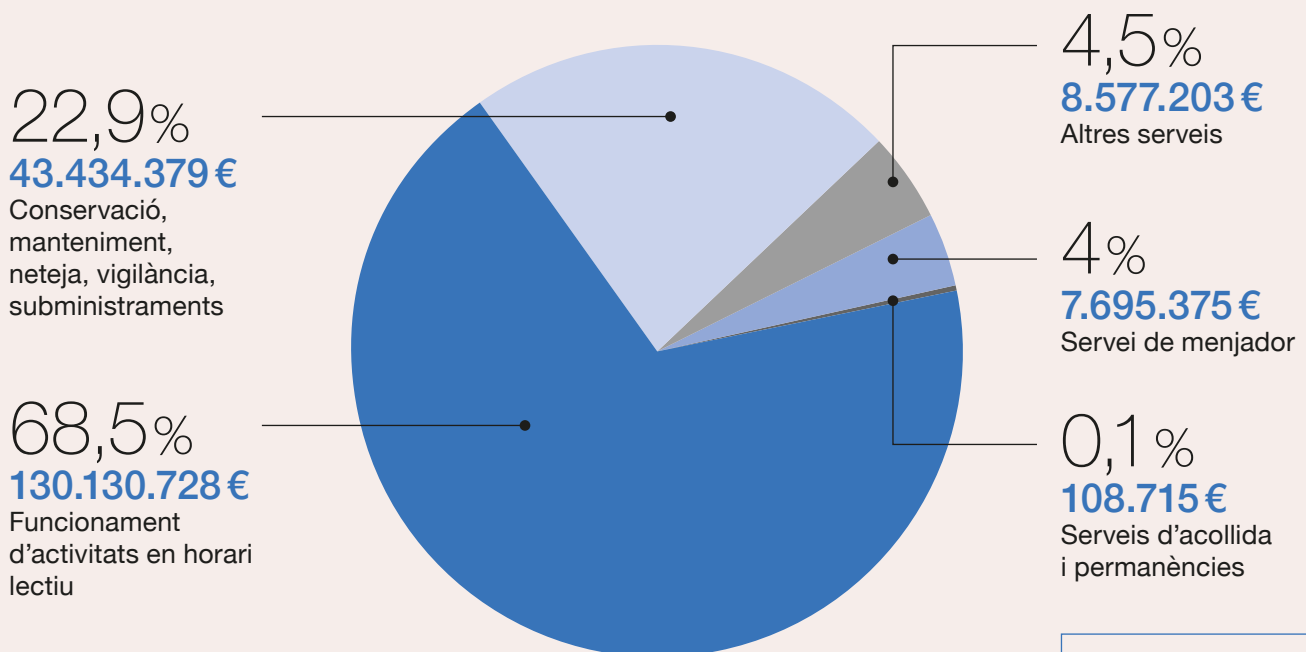
EL CAS ESPECÍFIC DE LES ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS

Entre el conjunt de centres educatius municipals, les escoles bressol són les que concentren el gruix de la despesa educativa que fan els ajuntaments de la província de Barcelona. Aquests equipaments han esdevingut un element central de la política educativa perquè els ajuntaments són capdavanters en la creació d'escoles bressol i, per tant, hi ha destinat un volum de despesa molt important. Segons l'estudi realitzat a partir de l'exercici pressupostari 2019, **la despesa realitzada pel conjunt de municipis de la província de Barcelona (sense incloure Barcelona ciutat) en escoles bressol municipals va ser de 189,95 milions d'euros.**

Si analitzem aquesta despesa segons el seu destí funcional (subprogrames pressupostaris), **la major part es destina a cobrir les despeses de funcionament de les activitats de les escoles bressol en horari lectiu (130 milions d'euros) i a la conservació, manteniment, neteja, vigilància i subministraments (més de 43 milions d'euros).** La resta es destinen al servei de menjador al servei d'acollida i permanència i a altres serveis.

DESPESA PER SUBPROGRAMES D'ESCOLES BRESSOL DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA, 2019

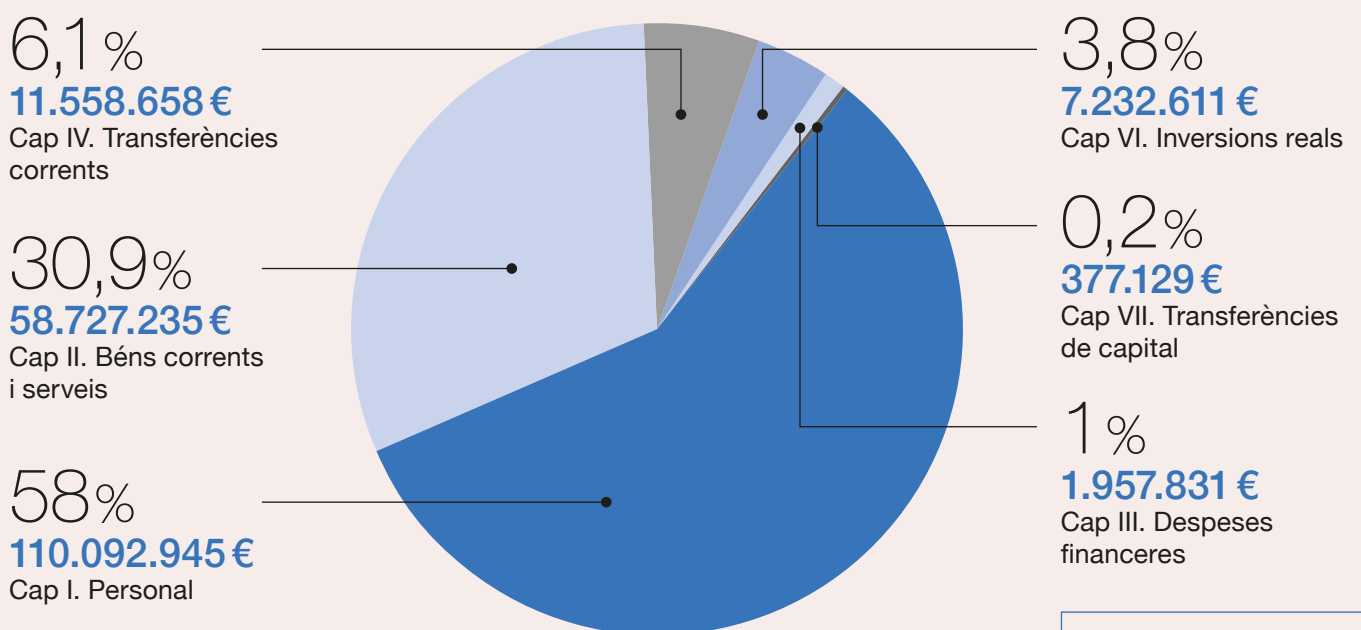
No inclou Barcelona ciutat

Si ens fixem en la naturalesa econòmica de la despesa s'observa que **la major part de recursos es destinen a cobrir les remuneracions del personal (110,09 milions d'euros) i a la compra de béns corrents i serveis (58,73 milions d'euros). Aquests dos capítols de despesa suposen pràcticament el 90% del total.** La resta es destina a fer transferències monetàries (a famílies, consorcis, ens sense finalitat de lucre...), a fer inversions i al pagament dels interessos del deute.

NATURALESA ECONÒMICA DE LA DESPESA EN ESCOLES BRESSOL DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA, 2019

No inclou Barcelona ciutat

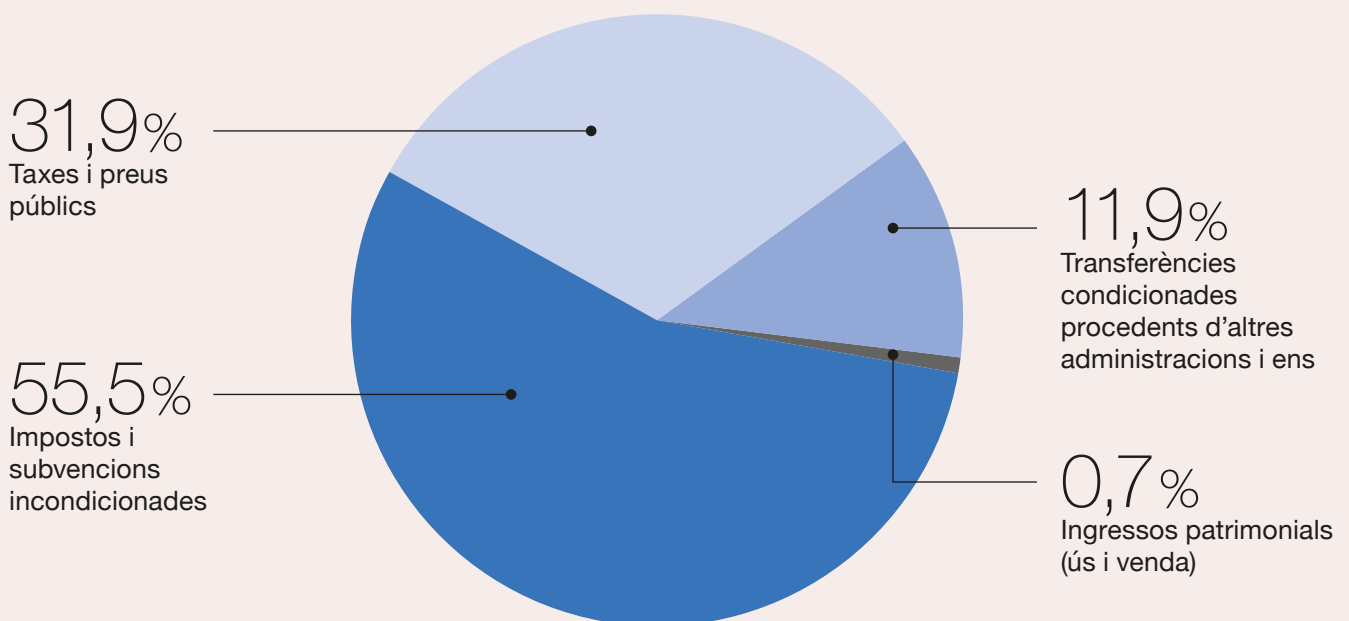

Total: **189,95 M€**

Pel que fa a la procedència dels recursos per finançar la despesa municipal en escoles bressol, més del 55% corresponen als ingressos procedents dels impostos i de les subvencions incondicionades que reben els municipis d'altres administracions. El 45% restant prové de les taxes i preus públics que paguen les famílies usuàries (el 32%), les transferències que altres administracions (Generalitat, Diputació de Barcelona...) realitzen per ser destinades específicament per finançar les escoles bressol (el 11,9%) i els ingressos patrimonials utilitzats, també específicament, per finançar les escoles bressol (que suposen un 0,7%).

PROCEDÈNCIA DELS RECURSOS PER FINANÇAR LA DESPESA EN ESCOLES BRESSOL REALITZADA PELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA. PERCENTATGE SOBRE EL TOTAL, 2019

No inclou Barcelona ciutat

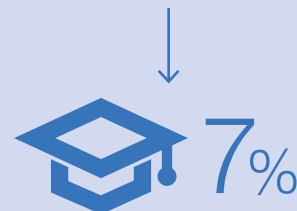
CONCLUSIONS

01

L'esforç pressupostari en educació del conjunt de municipis de la província de Barcelona posa de manifest la implicació dels municipis en la prestació de serveis educatius. De mitjana, **el conjunt de municipis de la província de Barcelona destina 461,46 milions d'euros anuals a programes i serveis educatius.**

461,46 M€/any

02

La despesa educativa dels municipis de la província de Barcelona se situa al voltant del 7% del total de despesa municipal.

CONCLUSIONS

03

El principal destí de la despesa educativa dels ens locals són els equipaments educatius:

escoles bressol municipals, escoles públiques d'educació infantil de 2n cicle i primària (municipals i no municipals) així com ensenyaments musicals i artístics.

189,95 M€ (2019)

04

D'entre tots els equipaments educatius, **les escoles bressol municipals són el principal destí de la despesa en educativa dels ajuntaments de la província de Barcelona.** L'any 2019 els municipis hi van destinar 189,95 milions d'euros. El 90% es destina a cobrir les remuneracions del personal i a la compra de béns corrents i serveis.